

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1Tos/26/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5917010560
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5917010560.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a sudcov JUDr. Pavla Polku a JUDr. Vladimíra Kuráka, na neverejnom zasadnutí konanom 10. apríla 2018 prejednal sťažnosť odsúdeného P. P. podanú proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 8PP/51/2017 z 12.2.2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného P. P. z a m i e t a, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Okresný súd Ružomberok uznesením, sp.zn. 8PP/51/2017 z 12.2.2018 podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák., zamietol žiadosť odsúdeného P. P. o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3T/61/2014 zo 6.8.2014, právoplatný 28.8.2014 (správne malo byť uvedené 26.8.2014 - pozn. nadriadeného súdu) v spojení s uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 3T/61/2014 z 27.4.2016 a v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1Tos/70/2016 z 9.8.2016 vo výmere 10 mesiacov so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť odsúdený P. P. priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom na okresnom súde 12.2.2018. V písomných dôvodoch sťažnosti prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že s napadnutým uznesením sa nestotožňuje a nesúhlasí s ním. Ako sa uvádza v hodnotení Ústavu na výkon trestu odňatia slobody, na podmienky výkonu trestu sa bez problémov adaptoval. Medzi ním a ostatnými odsúdenými doposiaľ nemal žiadne nezhody. Čistotu a poriadok v osobných veciach si udržuje. Dokonca bol po podaní žiadosti o podmienčné prepustenie disciplinárne odmenený. Myslí si, že udelenie tejto odmeny je určite skutočnosťou, ktorá hovorí v jeho prospech, a teda, že sa snaží plniť si svoje povinnosti. Ak sa počas pobytu vo výkone trestu správal nedisciplinovane a nevhodne, najmä v posledných mesiacoch, bolo to spôsobené tým, že bol pod psychickým nátlakom, pociťoval smútok za rodinou a bol nervózny z toho, ako bude jeho žiadosť posúdená. Taktiež sa snaží socializovať, pravidelne sa zúčastňuje prednášok, kurzov, s ostatnými odsúdenými udržiava kamarátske vzťahy. Plní ciele zaobchádzania v oblasti vzťahov s vonkajším prostredím, voľno-časových aktivít a zaraďovania do práce. Má tri deti, o ktoré sa chce starať. Hľadal by si zamestnanie, aby svoju rodinu vedel finančne zabezpečiť. Deti sú v útlom veku, kedy ho ako otca potrebujú. Je toho názoru, že u neho je daný dôvod na to, aby ho súd podmienčne prepustil. Doterajší výkon trestu bol pre neho dostatočným ponaučením, aby sa v budúcnosti vystríhal akémukoľvek trestnoprávnemu konaniu. Sľubuje, že ak bude prepustený na slobodu, povedie riadny život, nedopustí sa viac trestnej činnosti a bude si plniť povinnosti a obmedzenia, ktoré mu budú v tejto súvislosti uložené. Navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a podmienčne ho prepustil na slobodu s primeraným určením skúšobnej doby.

Krajský súd na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že sťažnosť odsúdeného P. P. nie je dôvodná.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienene prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Povinnosť vyplývajúca z citovaného zákonného ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., t.j. zistiť skutkový stav veci náležite a v takej kvalite, aby o ňom nevznikli dôvodné pochybnosti, platí nielen pre rozhodovanie o otázke viny a trestu, či nároku na náhradu škody, ale aj pre rozhodovanie ktorejkoľvek otázky, ktorú treba v trestnom konaní riešiť. Uplatňuje sa v každom štádiu trestného konania, teda aj vo vykonávacom konaní. Preto náležite musí byť zistené tiež to, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je zákonné a správne.

Okresný súd v danom prípade postupoval dôsledne a dokazovaním, ktoré na verejnom zasadnutí vykonal, si vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie, že u odsúdeného P. P. neboli splnené podmienky pre podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Nadriadený súd preskúmaním predloženého spisového materiálu zistil, že súd prvého stupňa v rámci procesného postupu dodržal základné zásady trestného konania, uvedené v ustanovení § 2 Tr. por. Okresný súd dospel k vyhlásenému uzneseniu po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými zákonnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Rozhodnutiu Okresného súdu Ružomberok o zamietnutí žiadosti odsúdeného na podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nemožno vytknúť žiadnu chybu či nedostatok, pričom odôvodnenie uznesenia učinil prvostupňový súd zodpovedajúcim spôsobom dostatočne a presvedčivo, a preto krajský súd v zásade na odôvodnenie napadnutého uznesenia odkazuje. Okresný súd v napadnutom uznesení veľmi podrobne rozpísal skutkové i právne dôvody, ktoré odôvodňujú zamietnutie žiadosti odsúdeného o podmienene prepustenie z výkonu trestu. Dôvody napadnutého uznesenia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Nadriadený súd znovu pripomína, že v dvojinštancnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii vysoko kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa

nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na veľmi správne a erudované dôvody, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie.

V posudzovanej veci odsúdený splnil formálnu podmienku na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a to vykonanie príslušnej časti uloženého trestu.

Nadriadený súd ďalej poznamenáva, že podstatným pre rozhodnutie súdu pri rozhodovaní o tom, či súd odsúdeného podmienične prepustí z výkonu trestu odňatia slobody, je okrem uplynutia zákonom ustanovenej doby výkonu trestu posúdenie skutočnosti, či odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (§ 66 ods. 1 Tr. zák.). Zákon súdu neukladá povinnosť, ale dáva mu možnosť za splnenia stanovených podmienok odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody podmienične prepustiť, pričom pre jeho rozhodnutie nie je jediným kritériom správanie odsúdeného vo výkone trestu, ale pri posudzovaní osoby odsúdeného, ktorý má byť zárukou vedenia riadneho života, súd musí prihliadať aj na doterajší spôsob života odsúdeného a možnosť jeho resocializácie.

Aj krajský súd skúmal všetky kritériá pre podmieničné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, ktoré musia byť splnené kumulatívne, podrobne sa zaoberal stavom jeho prevýchovy, či sa podmienkam výkonu trestu prispôbil len formálne, či odstránil nejaké záporné vlastnosti, t.j. či u neho došlo k takému polepšeniu, ako to má na mysli ustanovenie Trestného zákona (§ 66), či možno očakávať zmenu po jeho prepustení na slobodu.

Dôležitým, nie však jediným, podkladom pre rozhodnutie súdu je v tomto ohľade vyjadrenie riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom odsúdený uložený trest odňatia slobody vykonáva.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Ružomberok vyplynulo, že odsúdený P. P. do výkonu trestu nastúpil dňa 12.07.2017, predpokladaný koniec trestu má 12.05.2018. Menovaný bol doposiaľ 9-krát súdom trestaný, z toho v troch prípadoch nepodmienične. Odsúdený bol zaradený do „B“ diferenciacnej skupiny v rámci ústavu so stredným stupňom stráženia. Interpersonálne nezhody medzi ním a ostatnými odsúdenými neboli zaznamenané, čistotu a poriadok v osobných veciach udržiaval na primeranej úrovni. V jednom prípade bol napomenutý personálom ústavu na dodržanie ustrojovacej disciplíny a dodržiavanie zásad slušného správania. Postoj odsúdeného k trestnej činnosti je kritický. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Odsúdený bol počas výkonu trestu zaradený do práce na vonkajšie pracovisko PD Ludrová, triedenie zemiakov. V súčasnosti nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Počas výkonu trestu odsúdený udržiava korešpondenčný kontakt so svojou družkou U. W. a s ich deťmi, mamou, otcom, sestrou a bratom. Telefonický kontakt a kontakt formou návštev udržiava so svojou družkou a deťmi. V rámci kultúrno-osvetových aktivít je odsúdený aktívny. Pravidelne sa zúčastňuje prednášok, kvízov, komunitných stretnutí. Jedenkrát sa zúčastnil športovej súťaže a besedy. Odsúdený P. P. plní ciele programu zaobchádzania v oblasti vzťahov s vonkajším prostredím, voľnočasových aktivít a zaraďovania do práce. V oblasti edukácie stanovené ciele plní len čiastočne. Resocializačná prognóza odsúdeného je menej priaznivá, riziko sociálneho zlyhania je stredné, a to najmä z dôvodu nedostatočného vzdelania, opakované páchanie trestnej činnosti a nezamestnanosti. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti riaditeľ ÚVTOS Ružomberok konštatoval, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a jeho podmieničné prepustenie neodporučil.

Krajský súd ďalej dodáva, že z chápania trestu ako účelového opatrenia vyplýva, že ak sa doposiaľ odpykanou časťou trestu už dosiahol účel sledovaný trestom, ďalší výkon trestu nie je potrebný. Zo správania odsúdeného počas výkonu trestu musí byť zrejmé, že sa do takej miery polepšil, že ďalší výkon trestu nie je potrebný a páchatel'a možno prepustiť na slobodu. V tomto chápaní podmieničné prepustenie neznamená ukončenie prevýchovného a resocializačného procesu, ale jeho pokračovanie v iných podmienkach. Hrozba výkonom zvyšku trestu odňatia slobody, pokiaľ odsúdený v určenej skúšobnej dobe nebude viesť riadny život, môže byť postačujúca najmä u menej narušených páchatel'ov, aby sa zdržali páchania ďalšej trestnej činnosti.

Pre pozitívne rozhodnutie súdu o podmieničnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody je nevyhnutné skúmať, či odsúdený počas tohto výkonu svojimi nadpriemernými aktivitami

skutočne a reálne preukázal polepšenie a snahu o nápravu. Nadriadený súd, rovnako ako okresný súd, komplexne posudzoval osobu odsúdeného, prihliadol na povahu, ako aj charakter spáchanej trestnej činnosti, ako aj správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a konštatuje, že odsúdený plnením si svojich povinností a svojim správaním nepreukázal polepšenie v takom rozsahu, ako má na mysli ustanovenie § 66 Trestného zákona. Nie je preto u neho splnená druhá podmienka na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby bol odsúdený za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu automaticky podmienične prepustený po vykonaní stanovenej doby, bez zreteľa na účel trestu, ale podmieničné prepustenie je namieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.

Čo sa týka možnosti očakávania, že odsúdený povedie v budúcnosti riadny život, toto nemôže byť v hypotetickej polohe, ale musí mať svoj reálny - materiálny podklad. Ustanovenie § 66 Tr. zák. vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmieničné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatel'ovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmieničnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatel'ovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne podmienky odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za takéhoto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že odsúdený nespĺňa ani tretiu materiálnu podmienku v podobe očakávania, že odsúdený bude na slobode viesť riadny život. Krajský súd je tiež toho názoru, ako súd prvého stupňa, že osoba odsúdeného nedáva súdu dostatočnú záruku, že po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody by viedol riadny život a zaradil sa do spoločnosti. V tejto súvislosti bolo správne poukazované na skutočnosť, že odsúdený bol doposiaľ 9-krát súdom potrestaný za úmyselnú trestnú činnosť, z toho 3-krát bolo na jeho prevýchovu pôsobené nepodmieničným trestom odňatia slobody. V teraz posudzovanom prípade bolo vyslovené, že sa neosvedčil v skúšobnej dobe podmieničného odsúdenia a vykoná uložený trest.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že ak páchatel' v minulosti už spáchal trestný čin, môže súd zo zhodnotenia konkrétnych okolností minulého a súčasného trestného činu vyvodiť príslušné závery, pokiaľ ide o postoj páchatel'a k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom, či páchatel' má sklony k páchaniu trestnej činnosti alebo či spáchanie oboch trestných činov je v inak riadnom živote páchatel'a len náhodné, aký je stupeň a povaha mravného narušenia páchatel'a, aká je možnosť jeho nápravy a pod. Ak však páchatel' už bol za trestný čin i odsúdený, môže súd okrem uvedených skutočností hodnotiť tiež ďalšie skutočnosti a robiť z nich ďalšie závery, totiž aký účinok malo na páchatel'a odsúdenie a uloženie trestu, prípadne i výkon uloženého trestu. Z týchto skutočností môže súd robiť už mnohom konkrétnejšie závery o možnosti nápravy páchatel'a určitým druhom alebo výmerou trestu a pod.

S ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že odsúdený P. P. je osoba, ktorá má mimoriadne sklony k páchaniu trestnej činnosti. Účel trestu z hľadiska individuálnej prevencie sa pri predchádzajúcich odsúdeniach odsúdeného minul účinkom, t.j. predchádzajúce tresty nespĺnili svoj cieľ, pretože odsúdený opakovane pácha trestnú činnosť. Predchádzajúce odsúdenia ho neovplyvnili natoľko, aby si uvedomil, že je povinný, podobne ako ostatní občania tejto republiky, viesť riadny život.

Krajský súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s rozhodnutím Okresného súdu Ružomberok, ktorý zamietol návrh odsúdeného na podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože u odsúdeného nie je vzhľadom na vyššie uvedené daná ani existencia predpokladu, že po takomto rozhodnutí bude viesť riadny život.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom boli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného a procesného súdom prvého stupňa, ktoré odôvodňovali zrušenie napadnutého uznesenia, a preto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. krajský súd sťažnosť odsúdeného P. P. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.